

Mažite sadno drevje z arborinom.

Uporaba drevesnih karbolinejev v sadjarstvu ni nova. Ze davno pred vojno so jih preizkušali po vseh naprednih državah Evrope in tudi po drugih delih sveta, kjer so imeli opraviti s sadnimi zajedavci. Med vojno je zaostalo tudi to. Takoj po vojni pa so se povsod z velikim vnemo lotili sadjarstva in začeli uporabljati razna sredstva za zatiranje škodljivcev. Posebno so začeli zopet priporočati drevesne karbolineje, ki so izdelki iz terovih olj, ki so se izkazali za jako učinkovite, ako se ob pravem času in pravilno uporabljajo. Pri nas se je uporaba drevesnega karbolineja začela širiti šele zadnja leta, odkar imamo izvršten domač izdelek z imenom arborin.

Sadjarstvo in vrtnarsko društvo je letošnjo jesen pozvalo svoje člane, ki so minulo zimo in pomlad uporabljali arborin, da naj poročajo o uspehih. Oglasilo se je v tej zadevi precej sadjarjev, ki so vsi soglasno izjavili, da so bili uspehi povsod prav dobri in večinoma vidni že na zunaj. Poročila soglašajo v tem, da so zatrli z arborinom krvave uši, ki so se pojavile ponekod v velikih množinah. Prav tako so se dosegli prav povoljni uspehi pri listnih ušeh, ki se niso pojavile na tistem drevju, ki je bilo spomladi, preden je odgnano, obrizgano z arborinom. Od mnogih strani so došla poročila, da so zatrli z arborinom kaparje po slivah in češpljah. Ta nadloga hoče uničiti vse češplje in slive in ga ni drugega in boljšega sredstva za zatiranje, nego je 10% raztopina arborina. Tudi v splošnem se je pokazalo, da je ulo na drevju, ki je bilo obdelano z arborinom, manj zajedavcev nego na onem, ki je ostalo neobdelano. Mah in lišaje so tudi odpravili, kjer so temeljito mazali debla in veje. Kdor je škropil še pozneje, ko je drevje ozelenelo, z modro galico, je pridelal tudi neprimerno lepše in debelejše sadje. Brez dvoma učinkuje na povzročitelje raznih bolezni, ki se tako pogosto pojavljajo na sadnem drevju. Posebno rak na jablanah se po arborinu dobro zdravi, ako ni že prav preveč razširjen in ako po možnosti odpravimo tudi vzroke, ki pospešujejo to tvorbo.

Sedaj pa še dve vprašanji: Kdaj in kako uporabljamo arborin?

Najboljše uspehe bomo dosegli, ako obdelamo z njim drevje sedaj v jeseni, takoj, ko odpade listje. Sicer pa lahko nadaljujemo potem celo zimo in rano pomlad tja do srede marca, ko se začne naravn. probujati k novemu življenju. Zlasti jesenska uporaba ima mnogo prednosti. Sedaj, ko bodo glavna dela na polju opravljena, imamo več časa in prilike nego spomladi, ko se nagromadijo dela tako, da ne vemo kaj bi najpreje prijeli v roke. Tudi vreme nas spomladi večkrat silno zadržuje. V jeseni se laže utrpi nekaj denarja tudi za to prepotrebno stvar. Torej ne odlašati, ampak takoj na delo! Arborin je na prodaj

skoro v vsakem večjem kraju Slovenije. Treba vzeti le primerno posodo in iti ponj v bližnje mestece ali vas, kjer je zaloga. Podružnica Kmetijske družbe in Sadjar. in vrtnar. društva naj ga naroče skupno za svoje člane. Na ta način bo še precej cenejši in vedno pri rokah.

Arborin uporabljamo na dva načina: Z njim **mažemo** debelejšje veje in debla ali pa **obrizgamo** celo drevje od vrha do tal, da se temeljito zmooči vsaka vejica in vsak brst. Arborina pa ne uporabljamo čistega kakor ga dobimo v trgovini, ampak ga moramo pred uporabo **zmešati z vodo**, in sicer uporabljamo za mazanje debel in debelejših vej starejšega sadnega drevja, ki ima hrapavo kožo in ki je morebiti lišajasta in mahovita, 15—20 ali celo do 30% raztopino (na kg arborina 5—7 litrov vode), zelo stari in mahoviti koži nič ne škoduje, ako vzamemo celo na 1 kg arborina le 2—4 litre vode.

Za brizganje pa vzemimo 5—10% raztopino (na 1 kg arborina 9—14 l vode). Jablane in hrške prenesajo brez škode 10% raztopino. Koščičasto sadje je pa bolj občutljivo, zato uporabljamo nekoliko šibkejšo mešanico. Najbolj moramo paziti pri breskvah in marelicah. Za mešanje z arborinom vzemimo, če le mogoče deževnico ali vodo iz potoka ali reke. Trda studenčnica je najmanj prikladna. Seveda, če ni druge vode, se tudi z njo opravi. Mešanico je treba napraviti vedno sproti, ker se pokvari, če stoji dalje časa. Čist arborin ima pa skoro neomejeno trpežnost. Za brizganje z arborinom raztopino je pa treba primernega razpršilnika. Vsaj podružnice naj bi jih naročile za svoje člane. Premožnejši sadjar pa dandanes nikakor ne bi smel biti brez tega neogibno potrebnega orodja.

Prihodnje leto bo splošno dobro sadno leto. Ako si hočemo zagotoviti ne samo mnogo, ampak tudi lepega, brezmadežnega sadja, moramo začeti takoj. **Najprej osnažimo sadno drevje od vrha do tal, potem po njem z arborinom temeljito in vztrajno!** Strošek in trud se bo obilo povrnil.

V. Kuret:

Jesenska kop v vinogradih.

Eno najvažnejših del obdelovanj vinograda, katero se pri nas premalo upošteva in premalo izvaja, je jesenska ali zimska kop v vinogradu. V pozni jeseni se namreč vinograd globoko prekoplje, zemlja se obrne ter se pusti ležati čez zimo v grobih kepah. Velike koristi te kope so: Z globokim prekopenjem se je takorekoč zemlja odprla in je prepuščena dobrodelnemu vplivu vlage, mraza in zraka. Zemlja zmrzne v zimi, mraz jo razžene, vsled česar postane bolj rahla in bolj rodovitna, ker se gotove rastlinske hranilne snovi, ki dosedaj niso bile sprejemljive za rastlino, po vplivu zraka in vode razkrojijo, da jih morejo korenine trte vsesati. Globoko prekopana zemlja ima več prostornine ter

vpije mnogo več jesenske in zimske vlage, kakor zbita zemlja. Vsled tega take zemlje ne trpijo v mokrih letih na mokroti ker se ta bolj razgubi v zemlji. V suhih letih ne trpi toliko na suši, ker ima dovolj vodne rezerve v spodnjih plasteh. Spomladi se taka zemlja na površju bolj hitro osuši in prej segreje. Ker ima taka zemlja večjo prostornino, dobijo korenike več zraka in prostora, se bolj močno razvijajo in poberejo več hrane iz zemlje vsled česar dajo trte več pridełka na grozdju.

Ker zemlja po zimi pozebe, mnogo za lege škodljivcev in kali bolezni pogine. Plevel se popolnoma uniči. Če se spravi jesenska kop, se spomladi prva kop izvrši mnogo pozneje. Iz tega je razvidno, da je jesenska kop važna za zelo težke, mokre zemlje kakor tudi za bolj suhe zemlje.

Jesenska kop se izvrši v jeseni, ko trta miruje, ali v pozni jeseni, vendar ne, če je zemlja že zmrznila ali če je že pokrita s snegom. Zmrznjena zemlja se ne more prekopati; ako bi pa zemljo v snegu prekopali, bi prišle plasti snega v dolnje plasti zemlje in zemlja bi spomladi ostala dolgo časa mrzla. Jesensko kop moramo torej izvršiti pred tem časom. Jesenska kop se pa lahko izvrši tudi, če je zemlja mokra, zakaj nastale grobe kepe zemlje itak vsled mraza razpadejo. Pri tej kopi ne smemo čokov trt razgrniti, ampak jih celo ogrniti z zemljo. Kjer se vsled nevarnosti pozebe trte zagrebejo, se to delo lahko izvrši obenem z jesensko kopjo.

Kadar moramo vinograd gnojiti, je najboljše, da to storimo ob jeseni kopi. Gnoj se v jeseni raztrosi v vrste med trtami, nato podkoplje in sicer v težjih zemljah za 20 cm, pri lahkkih vsaj 30 cm globoko. Gnoj se bo že čez zimo razkrojil in bo imela trta spomladi dovolj hranilnih snovi na razclago.

Kdor še ne izvršuje jesenske kope, naj poskusi vsaj na manjšem delu vinograda in se bo kmalu prepričal o koristi te kope. Delo, ki ga vporabi za to kop, mu povlača boljše in zdravejši pridelek.

Kmetijska šola na Grmu

je zaključila šolsko leto 1927-28 dne 30. okt. t. l. Zaključku sta prisostvovala predsednik ljublj. obl. odbora dr. M. Natlačen in odbornik za kmetijstvo dr. A. Milavec. Po slovesni zahvalni službi božji v farni cerkvi v Smihelu so se zbrali učenci s profesorskim zborom zavoda in poduradništvom k razdelitvi spričeval. Ravnatelj Ing. A. Podgornik se je v imenu zavoda poslovil od gojencev, želeč da bi jim ostala šola, ki jim je bila sedaj druga mati, to tudi v bodoče. Dr. Milavec je poudaril skrb oblastnega odbora ljubljanskega za kmetijsko ljudstvo in zagotovil gojencem vsestransko podporo pri njihovem delu za napredek kmetijstva. Svaril jih je, naj naukov, pridobljenih v šoli, ne skušajo čez noč uveljaviti, temveč postopoma in sporazumno s starši. Končno je predsednik obl. odbora dr. Marko Natlačen pristopil k razdelitvi spričeval. Naglasil je lepe uspehe, ki so jih dosegli

gojenci s svojo pridnostjo, pa tudi z vestnostjo in pozitivnostjo svojih profesorjev, ter jih opomnil, naj ostanejo zvesti kmečkemu stanu, ki je lep, važen in vzvisen. Zlasti naj posvečajo svoje znanje in moči organizaciji kmetijskega združenstva.

Solo je dovršilo 32 gojencev in sicer 3 v odličnim, 14 s prav dobrim in 15 z dobrim uspehom. Pohvalno diplomo je dobil kot vsestransko najboljši učenec Anton Starc iz Curil pri Metliki.

Pri skupnem kosilu se je izmenjalo nekaj pomenljivih napitnic, izmed katerih je bila najlepša ona g. predsednika dr. Natlačena, ki je slavil kmečki stan in zaključil napitnico na kmečko ljudstvo z besedami: »Slovenski kmet naj živi!« Prelep je bil zahvalni govor učenca Starca, zahvalil se je zavodu in oblastnemu odboru za podporo, s katero se je večina učencev šolala na zavodu brezplačno. S toplo ljubeznijo do kmečke grude je zagotovil, da njegovi součenci in on ne bodo pozabili, da ima slovenska zemlja kruha za vse in ni treba Amerike. Veliko, da so se na zavodu naučili v strokovnem pa tudi v splošnem oziru. Predložil je zastopnikoma ljubljanske oblasti tri številke dijaškega lista »Brazda«, ki so ga učenci sami izdali, kot glasilo dijaškega društva.

Da ohranijo trajen spomin na ta slovesni dogodek, so učenci pozvali fotografa in se je druga skupno fotografirala.

Slovesnosti so se poleg obeh zastopnikov ljubljanske oblasti in domačega uslužbenstva vdeležili tudi honorarni nastavniki vet. nadzornik O. Skale, šum. svet. Fr. Sulgaj, kaplan J. Pečnik in okrajni kmet. referent Fr. Malasek.

Novo šolsko leto se prične na zavodu dne 8. nov. t. l. Novo sprejeti gojenci se vpisujejo dne 7. nov.

Taksa za živinske potne liste.

Po tarifni postavki 110 zakona o taksah in pristojbinah veljajo naslednje takse za živinske potne liste:

1. za male živali, ovce, koze ali prašiče po Din 0.20.;

2. za enega konja ali rogato žival pod dvema letoma starosti ali za enega osla ali mezza neglede na starost Din 0.50;

3. za enega konja ali eno rogato žival v starosti preko dveh let Din 1.—;

4. za prenos lastništva na kupce in sicer: a) za vsako malo žival po Din 1.—; b) za vsako žival iz točk 2. in 3. po Din 5.—; V drugem odstavku pripombe 1 k tarifni post. 110 je rečeno: »Če se izdajo za kupljeno žival nova potrdila, se plača taksa po točkah 4-a) in 4-b)«.

Zakon nikjer ne govori ne o domači, ne o »odgojeni živini«. Po gornjem bi bilo torej za prodajo, oziroma kupljeno žival plačati takso po točkah 4-a) in 4-b) takrat, kadar se mora izdati nov živinski potni list.

Ker so vsi predpisi tarifne postavke 110 taksne tarife neenako tolmačili, je izdala generalna direkcija posrednih davkov nastopno pojasnilo:

Taksa za potrdila (živinske potne liste) se plačuje tako-le: 1. Če se izda potrdilo za

žival, ki jo je imetnik odgojil, se plača taksa po predpisih točk 1, 2, 3 tar. post. 110.

2. Če se izdajo potrdila za kupljeno žival, kakor tudi za prenos lastništva, se plača taksa po predpisu točke 4 pod a) in b) tarifne postavke 110.

Nadalje je odredila gen. dir. posr. davkov z razpisom 10. marca 1926 št. 17.001 morajo občinski uradi na vsakem živinskem potnem listu označiti, ali je »imel žival sam odgojil ali pa jo je »pridobil z nakupom«. To se mora označiti v poslednji rubriki vsakega novoizdanega živinskega potnega lista.

Finančna delegacija je poslala velikemu županu svoje neobvezno mnenje, da bi bilo pod izrazom »živali domače reje« razumeti le tiste živali, ki so se podvrgele pri prodajalcu in ki jih je le-ta odredil do njihove odtujitve. Po tem mnenju bi se tudi za tiste živali, ki so se kmalu po rojstvu kupile in potem, čerav več let, odgojevale, morala plačati ob prodaji višja taksa iz točk 4-a) in b) tar. post. 110 taks. zakona. Da se ta zadeva dokončno pojasni, je veliki župan zaprosil gen. dir. davkov za končoveljavno pojasnilo.

Dokler tega ne dobi in da ne bo medtem nepotrebnih kazni radi prestopkov zakona o taksah in pristojbinah bi bilo priporočiti občinskim uradom in izdavalcem živinskih potnih listov, da postopajo do nadaljnjega pri kupovanju živinskih potnih listov v smislu strožjega tolmačenja.

Poraba umetnih gnojil v državi.

Današnje moderno kmetijstvo skuša doseči čim najvišje pridelke iz zemlje, zato jo primerno obdeluje in posebno pa gnoji. Ker pa domača gnojila ne zadostujejo, se poslužuje v veliki meri umetnih gnojil, ki so edina v stanju, proizvajati v zemlji visoke pridelke. Od množine umetnih gnojil, ki jih uporabi ena ali druga država, je odvisen tudi napredek v kmetijstvu. Zato se ta dandanes ocenjuje tudi po tem, koliko umetnih gnojil se kje uporabi. Po dosedanjih poročilih so tozadevno na prvem mestu Belgija, potem Danska, Nemčija, Fran-

cija, Češka, Avstrija in druge. Jugoslavija pride precej ob koncu.

Poraba umetnih gnojil je v naši državi razmeroma majhna, vendar polagoma narašča. Skupna poraba vseh vrst umetnih gnojil je znašala v l. 1925. 4128 vagonov, v l. 1926. 4885 vagonov. Zanimivo je naraščanje uporabe čilskega solitra. Leta 1920-21. je bilo porabljenih le 10 vagonov, leta 1921-22. 16 vagonov, leta 1922-23. 40 vagonov, leta 1923-24. 60 vagonov, v letu 1924-25. 130 vagonov, v l. 1925-26. 164 vagonov in l. 1927-28. že 250 vagonov. Poraba umetnih gnojil pri nas sicer napreduje, je pa še vedno tako neznatna, da se ne da primerjati z uporabo v drugih državah, kjer dosega mnogo stotisočev vagonov. V tem pogledu čaka torej naše kmetijske strokovnjake še mnogo, mnogo dela, da se upelje to najučinkovitejše sredstvo za zvišanje kmetijske produkcije.

Denar.

g Vrednost denarja 27. t. m. Stalnost dinarja v Curihu traja in otira 9.13 centimov. Inozemske valute se trgujejo na ljubljanski denarni borzi po teh-le cenah: 1 angleški funt 276.07 Din, 1 ameriški dolar 56.97 Din, 1 holandski goldinar 22.85 Din, 1 nemška marka 13.56 Din, švicarski frank 10.93 Din, 1 madžarski penga 9.93 Din, 1 avstrijski šiling 8 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din, 1 francoski frank 2.21 Din, 1 češka krona 1.69 Din.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. Kupčija z deželnimi pridelki je bolj šibka. Kupuje se samo za dnevno porabo, ker se cene, posebno pšenici, držijo izredno visoko. Pšenica bačka se je ponujala pri vagonskih dobavah na slovenskih postajah za 100 kg 80 kg težka z 2 odstotki nečistosti po 290—292.50 Din, rž 72—74 kg težka 295—297.50 Din, oves bački ali slavonski 295—300 Din, koruza popolnoma suha 365.50—370 Din, La Platska ocarinjena v Ljubljani 315.50—320 Din, ječmen bački 315.50—320 Din, moka 0g vagon franko Ljubljana 430—435 Din. Zaključkov je bilo malo, ker cene ne ugajajo kupcem.

g Žitna kupčija. Pšenice se je letos polotila špekulacija in ji skuša dvigniti cene. V zadnjem tednu so na njujorški borzi umetno zvišali cene pšenici in posledica je bila, da so tudi naši špekulanti v Bački in Banatu šli kvišku, četudi so naše cene nad svetovnimi cenami. Zaradi tega je tudi izvoz popolnoma zastal, četudi imamo blaga še dovolj. Cene za bačko pšenico so dospele na 252.50 in celo na 255 Din za 100 kg na nakladalni postaji. Izgleda pa, da ta visoka cena ne bo vzdržala.

g Lesna kupčija. Trgovina z lesom je še vedno živahna. Glede dobave drv je žel. direkcija dovolila, da se smejo nakladati tudi v odprte vagone, zato jih gre zelo mnogo v Italijo, ki je nakupila mnogo tega blaga. Kupci si že sedaj nabavljajo trame za spomialno dobavo, kar je znak, da bo za to vrsto lesa povpraševanje. Rezane jelovine je malo na trgu, ker ovirajo slabe ceste dovoz do žag. Bukovine se precej ponuja in je nje cena zadovoljiva. Za

Varuimo navade naših očetov!

Oni niso bili nikdar brez »ALGE«, znali so ceniti vrednost »ALGE«, znali so preprečiti mnoga težja obolenja, ker so v vseh slučajih prehlajenja — influenza, hripa — posebno, če je imel kak član družine malo višjo temperaturo (vročico), bolniku malo nadrgnili nogi, roki, vrat, prsa in hrbet z »Algo«, ker jim je bilo znano, da bo postal zopet svež, bo lažje dihal in, kar je glavno, vročina bo takoj popustila in nastopilo lahno, prijetno spanje.

Poizkusite tudi Vi vsaj enkrat »Algo« in postala Vam bo najboljša prijateljica skozi vse življenje.

V vseh lekarnah in drogerijah 1 steklenica s točnim navodilom Din 16.—; kjer je ni dobiti, naročite jo po pošti na naslov: LABORATORIJ »ALGA«, SUŠAK 45. 4 steklenice Din 77.—, 8 steklenic Din 131.—, 25 steklenic Din 320.—.

lepo bukovino se doseže mnogo ugodnejše cene nego za pragove, zato so jo začeli izdelovati tudi že manjši producenti. Zanimanje je tudi za okrogel les. V zadnjem času so začeli uvažati veliko okroglega lesa, zlasti oreh, jesen in javor iz Srbije.

g Vinska kupčija. Pri nas se vinska kupčija še polagoma razvija. Na Dolenjsko je napravil začetek vinski sejem v Sv. Križu pri Kostanjevici, ki je bil v ponedeljek dne 19. novembra. Na to prireditev je dospelo precej kupcev, ki so nakupili nekaj blaga že na sejmu, največ pa za pozneje pri vinogradnikih. Razstavljenih je bilo nad 240 vzorcev. Vina so v splošnem zadovoljiva in so čistega okusa. Žal prevladuje v nekaterih še kislina, ki se bo pa pri pretakanju čez zimo nekoliko zmanjšala. Vinogradniki so zahtevali po 6.50 do 7.50 Din in celo 8 Din. Pozneje so popustili in se je cena gibala največ med 6 do 6.80 Din za liter. — Iz Banata v okolici Bele Cerkve poročajo, da se tam plačuje mošt po 1.40—1.90 Din, le prav redko po 2 Din liter. Za izbrano blago se zahteva po 2.20 do 2.40 Din. Cene mladim vinom se gibljejo med 2.90 do 3.50 Din, Otelo 2.20 do 2.40 Din liter. Vina je obilo.

Živina.

g Živinski sejem v Ljubljani 21. t. m. Ta sejem je bil slabo obiskan. Dogon je znašal: 159 konj, 67 volov, 51 krav, 14 telet in 151 prašičev za rejo. Prodanih je bilo 26 konj, 34 volov, 25 krav, 10 telet in 120 prašičev. Cene za kg žive teže so bile neizpremenjene in se je plačevalo za vole prvovrstne 8.50 Din, drugovrstne 7.50 Din, tretjevrstne 6.50 Din, krave debele 5—6 Din, klobasarice 3—3.50 Din, teleta 10—12 Din. V splošnem je opaziti, da cene precej popuščajo.

Letina.

g Svetovna letina žita. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu je izdal podatke o letini žita v l. 1928., iz katerih povzemamo, da je znašal letošnji pridelek žita kakor sledi: (Navedene množine pomenijo milijone meterskih stotov) pšenice v 24 državah Evrope z Rusijo 604.5 (lani pa 436.8 in predlanskim 544.4) v 33 državah severne polute pa 1111.6 (lani 1018.4, predlanskim 998.7). Rži se je pridelalo v 22 državah Evrope z Rusijo 409.3 (lani 430.8, predlanskim 399.1), v 24 državah severne polute 424.6 (lani 444.3, predlanskim 421.5). Ječmena v 23 državah Evrope z Rusijo 202.4 (lani 179.0, predlanskim 191.1), v 30 državah severne polute 356.0 (lani 299.1, predlanskim 293.6). Ovsu v 22 državah Evrope z Rusijo 394.2 (lani 357.6, predlanskim 378.4), v 24 državah severne polute 424.6 (lani 449.3, predlanskim 620.2).

g Svetovna letina koruze na severni poluti. Po statistiki mednarodnega poljedelskega urada v Rimu bo letošnja letina koruze na severni poluti približno enaka lanski. Ta ugoden uspeh je pa pripisati le izredno dobri letini v Ameriki, ki je dala letos za 30 milijonov meterskih stotov večji pridelek kakor lani, medtem ko znaša danes v evropskih državah (Jugoslavija, Romunija, Italija, Madjarska, Španija, Bolga-

10.000 Din jamstva za Albus Zvono milo!

z ZVONO-MILOM

perete brez vsake muke

ZVONO-MILO

se napravlja iz najboljših in najbolj izbranih masti. Vaše priložnosti so trajalo večno, ako uporabljate

ZVONO MILO.

Za pristnost vsakega kova ZVONO-mila

jamci z

10.000

dinarji

„ALBUS“ TVORNICA MILA

rija, Avstrija, Češkoslovaška in Švica) letos le 86.5 milijonov met. stotov, torej 22 odstotkov manj kakor lani, ko je bila letina že itak slaba. Lani se je namreč pridelala za 34 odstotkov manj, nego je znašal poprečni donos v letih 1922—1926.

g Svetovna letina hmelja. Po zadnji cenitvi uprave srednjeevropskega hmeljarskega urada v Monakovem je bila ugotovljena višina letošnjega svetovnega pridelka hmelja. Po tej cenitvi se je letos pridelalo žlahtnega hmelja v stotih po 50 kg: V Nemčiji 160.000, v Češkoslovaški 154.000, v Jugoslaviji 113.000, v Avstriji 2500, v Poljski 40.000, v Alzaciji 38.000; skupno torej 507.500 stotov. Cenitev srednjeevropskega hmeljarskega kongresa v Novem Sadu, ki je bil avgusta t. l., je znašala 521.000 do 550.000 stotov, povprečno torej 535.000. Ta cenitev je bila torej povprečno za 28.000 stotov previsoka. Po novi cenitvi je letošnji pridelek za 140.000—160.000 stotov manjši od lanskega.

V državah, kjer se ne prideluje žlahtni hmelj, kakor so Belgija, Francija, Anglija, Amerika, Rusija, Avstralija in Kanada, je znašal pridelek skupno 680.000 stotov. Svetovna letina žlahtnega in običajnega hmelja znaša približno 1,187.000 stotov. Pridelek žlahtnega hmelja, ki prihaja vpoštev za slovenske razmere, znaša le okrog 500.000 stotov, katera količina ne komaj krila potrebe konzuma. Zato ni nikakor umestno, da producenti - kmetje ponujajo svoj hmelj trgovcem ter se ga skušajo znebiti na vsak

g Žitna letina v Romuniji. Na cene žita pri našem izvozu vplivajo v precejšni meri cene pridelkov iz Romunije. Zato je za nas važno, da vemo, kako je letina v tej državi. Po romunskih uradnih podatkih je letošnja letina najboljša tekom zadnjih deset let. Tako je ta država pridelala milijonov stotov: pšenice 31.4 (v letu 1927 26.3), rži 2.9 (2.3), ječmena 14.1 (12.6), ovsu 9.8 (8.6).

g Pridelek sladkorja v Evropi. Mednarodno združenje za statistiko sladkorja poroča o cenitvi letošnje letine pese in sladkorja v Evropi, kakor sledi: Vsa pesa se ceni na 32,194.000 ton (po 1000 kg), (v letu 1927 jo je bilo 31,689.000), od tega v Jugoslaviji 876.000 ton (1927 692.000) ali 26.6 odstotkov več. Produkcija sladkorja se ceni v Evropi letos na 5,038.000 ton (1927/28 pa 4,916.000 ali dva in pol odstotka več. V Jugoslaviji pa 127.000 ton (1927/28 83.000) ali 52 odstotkov več. Največji napredek v proizvodnji je beležila Jugoslavija.

Razno.

g Točenje alkoholnih pijač v trgovinah. Notranji minister je izdal uredbo, po kateri se ureja prodajanje alkoholnih pijač potom trgovskih točilcev. Po tej uredbi se mora v špecerijskih in podobnih obratovalnicah prenehati s točenjem alkoholnih pijač na drobno. Ta odredba velja od 1. januarja 1929. Pripravlja se pa sprememba pravilnika, po katerem bodo omenjene obratovalnice smele prodajati vino v tako zaprtih

steklenicah, da se ne dajo odpreti brez pripomočka in da mora biti na zamašku firma izdelovalca ali pa čez zamašek prilepljena originalna etiketa. To vino se pa ne sme uživati v obratovalnici, odnosno v prostorih, ki se smatrajo za del obratovalnice. Po tem razpisu je ministrstvo dosedanja določila tako omililo, da se smejo v zaprtih steklenicah prodajati tudi navadne pijače ne samo fine. Tudi bodo smeli trgovci sami napolnjevati steklenice in jih predpisno opremljati. To je in vsak način ugodnost, ki se je dosegla s popravo dosedanjega pravitnika.

g Izvozna carina na prašiče na Poljskem Poljska vlada je uvedla izvozno carino na prašiče in prašičje meso, ki bo znašala letno 30 zlotov za komad (1 poljski zlot je 6.38 Din). Na prašičje meso bo ta carina znašala 50 zlotov za 100 kg. — Ta odredba je važna tudi za nas v Jugoslaviji, ker je Poljska najvažnejši naš konkurent na avstrijskem trgu. Uspeh te odredbe bo

vsaj ta, da bo dosežena večja stalnost cen. — Iz Celovca pa poročajo, da je na avstrijskem Koroškem začel Landbund hud boj proti poljskim prašičem, ki delajo močno konkurenco domačim prašičem. Zahteval je, da se zagotovijo cene in odprodaja domačim pridelkom, drugače da ne bo sodeloval na vladi.

g Izvoz jabolk iz mariborske oblasti. Trgovina z jabolki v mariborski oblasti je bila do začetka novembra precej živahna. Do tedaj se je za izvoz naložilo okrog 900 vagonov jabolk. Pozneje so pa kupci iz Češke, Nemčije in Holandije večinoma odšli in so zato cene padle skoraj za 1 Din pri kilogramu. Temu je dala povod vest, da je prišlo na Dunaj in v Nemčijo obilo ameriških jabolk, ki so cenejša nego slovenska. Kmalu se je pa izkazalo, da zaočaja njih kakovost daleč za ono slovenskega blaga in kupci so se vrnili. V zadnji dobi je kupčija zopet poživila in se plačujejo jabolka kakor sledi: Mošanceljni, fino, obrano bla-

go po 3 do 4 Din kg, srednje po 2.50 do 3 Din, slabše po 2 Din. Jabolka za mošt stalneje 1.50 do 2 Din kg. Sadjarji imajo še največ mošanceljna in bobovca. Kanadke so večinoma razprodane.

g Dvonedvni vinogradniški in sadjarški tečaj v Krškem. Načelnistvo podružnice Kmetijske družbe je organiziralo navedeni tečaj za mladino in mlajše člane. Vršil se bo 2. in 3. decembra t. l. Tečaj bo vodil družbeni tajnik g. Kafol, in sicer po sledečem redu: Dne 2. decembra: Od 9—10 opis organov vinske trte in njih naloga; Od 10 do pol 12 najvažnejše podlage in domače vinske sorte ter njih vzgoja; Od 14 do pol 17 zimsko oskrbovanje vinogradov in režnja (praktično). Dne 3. decembra: Od 8 do 10 najvažnejša sadna plemena in sajenje sadnega drevja; Od 10 do pol 12 oskrbovanje mlajšega drevja po saditvi in nega starejšega drevja; od pol 14 do pol 17 obravnavanje, gnojenje, škropljenje sadnega drevja (praktično).

Kako dvigniti naše kmetijstvo.

(Gospodarska slika. Napisal Fr. Erjavec. Dalje.)

Naše lepo združništvo moramo torej gledati šele kot nekaj njegov začetek, ki ga bo pa treba še jako razširiti in poglobiti, če hočemo, da bo imel kmet v njem res ono mogočno oporo, ki bi jo tako potreboval. V to svrhu je pa predvsem potrebna temeljita izprememba vsega dosedanjega mišljenja ogromne večine našega kmetijskega ljudstva, ki je vse prej, kot ugodno za razmah pravega združništva. Mi vsi smo vse preveč prepojeni z liberalnim duhom, ki vidi in pozna le sebe, svojo korist in svoj profit, za potrebe bližnjega se pa ne briga, da, pogosto ga vodi napram bližnjemu še škodljivejši. Prav nič ne pretiravamo, če trdimo, da bi marsikatero združnico uničili posamezni njeni »zadružniki« tisti hip, ko bi dobili možnost za to in bi upali, da bi imeli sami od tega kak trenuten dobiček, ne glede na to, če propade vse okrog njih (nešteto takih žalostnih zgledov bi lahko navedli že iz pestre zgodovine našega združništva). Ta sebični duh, ki ga je žal še toliko med našim ljudstvom, je smrt za pravo združništvo, je največja ovira za njegov razmah in poglobitev. Dokler vsak naš kmetijski človek ne bo prepojen z zavestjo, da je kmetijski dom živa celota, ki more uspevati le tedaj, če na njem iskreno sodelujejo vsi, ki na njem živijo, da so pa dalje tudi kmetijska vas, kmetijska občina in končno ves narod take žive celote, katerih napredek in propad je odvisen od iskrenega in vzajemnega sodelovanja vseh in vsakega posameznika. Pravi, najgloblji in najmočnejši temelj združništva je zato prava krščanska ljubezen do bližnjega, ki mora zopet nadomestiti sedanjemu liberalno nebrezobzirnost. Iz te se bodo potem rodile pobude, organizirana skupna prizadevanja in tudi uspehi, ki so takemu pravemu združništvu zagotovljeni.

Tako na tem mestu lahko preidemo tudi že k naši občinski politiki, ki je skoro na splošno izredno zastarela in se skoro prav nič ne zaveda svojih nalog in dolžnosti. Dokler se ne bo kmet živo zanimal za občinsko politiko, ki je osnovna šola državljanke vzgoje, toliko časa tudi ne bo pojmoval pomena oblasti in države. Tudi občina je namreč nekaka velika združba vseh občanov, ki bi ne smela vršiti zgolj onih maloštevilnih poslov, ki jih ji zakon izrečno nalaga, temveč bi se morala zavedati, da je ona činitelj, ki je poklican v okviru zakonov skrbeti za vsetranski blagor in napredek vseh občanov. Kmetijska občina je zato poleg združništva eden najvažnejših činiteljev, kjer more in mora prihajati misel samopomoči še do posebno vidnega izraza, zato spadajo v občinske odbore res najboljši in najsposobnejši možje. V odborihi večjih kmetijskih občin bi bili priporočljivi morda celo posebni kmetijski odseki, ki bi se pečali le s kmetijsko strokovnimi zadevami (isto velja seveda tudi za druge javne zastope, to je za okraje in oblasti). Če se omejimo na tem mestu zgolj na zadeve, ki

spadajo v področje kmetijstva, tedaj moramo poudariti, da so občine poklicane tudi za izvrševanje malih melioracij, dolžne podpirati kmetijski pouk s tem, da dajejo podpore potrebnim mladeničem, ki bi radi obiskovali kmetijske šole in tečaje, da dajejo nagrade učiteljem za posebno marljivo poučevanje v kmetijstvu, preskrbe šolam za kmetijski pouk potrebne vrtove in priprave, dalje so dolžne prispevati k premovanju živine, prirediti živilorejske razstave, podpirati domače zadruge s podporami in s prevzemanjem jamstva za pametna posojila, zidati je treba občinske domove, v katerih bi imele zadruge in splošno korisna društva brezplačne prostore, dvorane za poučna predavanja in druge priredive itd. itd. Vsega tega naše občine danes ne delajo, ker vlada v njih mnogo prezastareli duh, deloma pa tudi zato, ker so naše občine po večini premajhne in nimajo zato potrebne gospodarske moči. S premajhnimi občinami bi bilo zato brezpogojno potrebno pomesti, čeprav proti trenutni trmi nevidevnih posameznikov.

V najtesnejši zvezi s samopomočjo je tudi vprašanje kmetijske stanovske organizacije. Če preidemo take stanovske organizacije v okviru naših političnih strank (n. pr. »Jugoslovanska kmečka zveza« v okviru SLS), ki so gotovo jako pomembne in potrebne za uveljavljanje zahtev in potreb kmetijskega ljudstva, tedaj moremo pokazati doslej le na »Kmetijsko družbo za Slovenijo«. Kmetijska družba so pri nas že jako stare ustanove (kranjska je bila ustanovljena l. 1767.). Poprej so bile to poluradne ustanove ter organizirane po nekdanjih avstrijskih kronovinah, ob prevratu je pa nekdanja kranjska kmet. družba razširila svoj delokrog na vso Slovenijo, izgubila svoj poluradni značaj ter se izpremenila v običajno društvo, s čimer je seveda tudi izgubila značaj zakonitega stanovskega zastopstva kmetijskega ljudstva. Tako stojimo danes pred dejstvom, da imajo skoro vsi stanovi v svojih zbornicah zakonita stanovska zastopstva (trgovci, obrtniki in industrijci, delavci, zdravniki itd.), le oni stan, ki je pri nas najštevilnejši in najvažnejši, je brez njega.

Čeprav si je naša Kmetijska družba pridobila velikih zaslug za slovensko kmetijstvo, je vendarle jasno, da se je v sedanjih oblikah že preživela, kajti pretežni del njenih sedanjih poslov spada v področje svojih nalog se zavedajočega kmetijskega združništva, ostale posle bi pa morala prevzeti ustanova, ki bi bila obenem zakonita zastopnica kmetijskega stanu, to je kmetijska zbornica. Zahteva po kmetijskih zbornicah se je pojavljala pri nas že pred vojno (avstr. drž. zakon iz l. 1902. je že predvideval stanovska kmetijska zastopstva in kranjski deželni zbor je l. 1910. tudi storil prve korake v to svrhu), po vojni je pa stalno na dnevnem redu, a doslej iz nerazumljivih vzrokov še brez vsakega uspeha. To pa našega kmeta nikakor ne sme oplahiti, temveč jo mora ponavljati in poudarjati, dokler ne uspe.

«O dobri občinski politiki bi pri nas nujno potrebovali posebno knjigo»